

SLOVENŠČINA, 5. razred

UČNA TEMA: Branje z razumevanjem

2. Čarovno drsenje

Ponovili bomo:

- 👉 branje z razumevanjem,
- 👉 predlog s/z,
- 👉 zemljepisna lastna imena.

Si že slišal za bloške smučarje?

To so tisti smučarji, ki se smučajo po stopnišču stanovanjskih blokov!

Preberi besedilo.

Čarovno drsenje

Bloke so rojstni kraj slovenskega smučanja

Ste vedeli, da najstarejši zapis o smučarjih na svetu opisuje bloške smučarje? Najdemo ga v knjigi *Slava vojvodine Kranjske* avtorja Janeza Vajkarda Valvazorja. Smučarje z Blok zato uvrščamo med najstarejše smučarje v srednji Evropi.

Od prevoza do zabave

Na rojstvo bloških smučarjev so vplivali praktični razlogi. V dolgih mrzlih in sneženih zimah je veter čez širna polja prinesel nešteto zametov in zakril poti med vasmi ter Bločanom preprečil, da bi se v visokem snegu hitro premikali po opravkih. Zato so si umislili smučarje, s katerimi so prevažali tovor (vodo, žita, drva, suho robo), hodili na obisk, v gostilno in na lov. Smučarje so imele to prednost, da se v visokem snegu niso udirale, poleg tega pa so tudi lepo drsele.

Zabavno plat drsenja je odkrila mladina, ki je s smučmi začela drseti oziroma smučati po strminah. Za to je bila potrebna precejšnja spretnost – smučarje so bile na nogo pritrjene s preprosto zanko iz usnjenega jermena, v katero je smučar vtaknil sprednji del čevlja, peta pa se je svobodno gibala.

V svoji prešernosti so si fantje izmišljevali celo vrsto načinov drsenja na smučeh: sede, čepe, kleče, leže na trebuhu ali hrbtu. Med seboj so tekmovali, kdo si drzne spustiti z najvišje strmine, kdo bo najhitrejši, komu se bo uspelo spustiti brez palice in kdo bo najlepše zavil.

Bloke so planota na Notranjskem, kjer zapade veliko snega.

1

S smučmi v cerkev

Čarovno drsenje

Fantje so šli na smuči najraje v nedeljo popoldne, ob delavnikih pa zvečer. Dekleta so po navadi smučala proti večeru kje na skrivnem, da jih fantje ne bi videli.

Smučanje po bloških hribih je vrhunec doseglo na pustni torek, ko je bilo na smučeh staro in mlado, po večini pa otroci. Starši, ki so otrokom sicer prepovedali drsenje, so jih na ta dan zelo spodbujali, naj se gredo spuščat po hribu. Rekli so, naj čim več skačejo, poskakujejo, cepetajo s smučmi, najbolje na vrhu hriba, da bi ajda čim bolje obrodila. Po njihovem verovanju naj bi pustno »smučanje« – tako kot pustni ples – imelo čarovno moč. Enakomerno drsenje in skakanje s smučmi po zemlji naj bi učinkovalo na zemljo, da bo bogato obrodila.

Bloške smuči tako niso imele le praktičnega in igrivega namena, temveč tudi posebno pustno moč, da preženejo zimo in prikličejo bogato letino.

2 O čem govori besedilo? .....

3 Kako bi z drugimi besedami izrazil(a) *drseti po strmini*? Podčrtaj.

Drsati z drsalkami po strmini.

Smučati s smučkami po strmini.

Razloži besede in besedne zveze. Pomagaj si s Franom ali Frančkom.

čaroven .....

suha roba .....

jermen .....

prešernost .....

delavnik .....

5 Obkroži pravilni odgovor. Na pustni torek je smučalo največ:

odraslih,

fantov,

deklet,

otrok.

Pred stoletji bele strmine niso prav nič spominjale na modno revijo. Bločani so imeli dve vrsti oblek, za k maši in v hlev, ki so ju uporabljali tudi kot smučarsko obleko.

Odgovori na vprašanja.

Kje ležijo Bloke? .....

Navedi razloge za nastanek bloških smuči.
.....
.....

6

Po kakšnem terenu so smučali na Blokah?
.....
.....

Na katere načine so smučali?
.....
.....

Vstavi predlog s ali z.

Bločani so smuči izdelali iz lesa breze, bukve in jesena in jih ..... pomočjo pare v
sprednjem delu ukrivili. .... usnjenimi trakovi so povezali smuči ..... čevlji. Smuči
so poganjali ..... dolgo leseno palico. .... njo je lahko smučar zaviral in se ustavil.

7

Podčrtaj ustrezni zapis.

Fantje so drsali **ponoči/po noči**, če je svetil mesec.

8

Po zimi/pozimi so smučke pospravili v klet do naslednje pošiljke snega.

Na Blokah so zime dolge, **zato/za to** so si prebivalci domislili načina za premikanje po snegu.

S pisanimi črkami zapiši imena krajev.

..... (BLOŠKA PLANOTA) leži med .....

..... (CERKNIŠKIM POLJEM) in .....

..... (LOŠKO TER RIBNIŠKO DOLINO). Po

mnenju nekaterih naj bi z ..... (BLOK) prihajal junak Martin Krpan, in sicer iz

vasi ..... (ZAVRH) blizu vasi ..... (SVETA TROJICA).

9